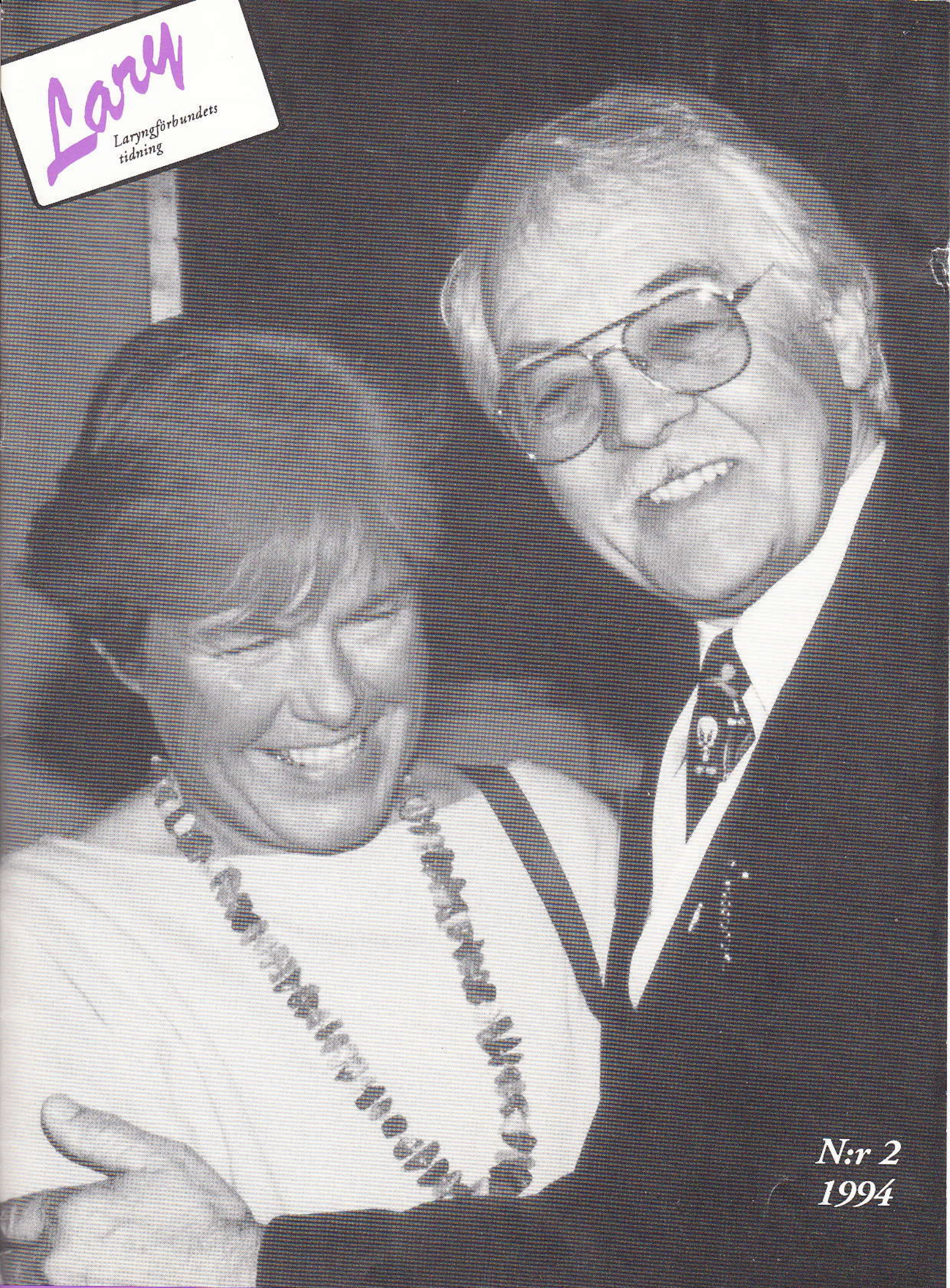


Larynx

Laryngförbundets
tidning



*N:r 2
1994*

Om Laryngförbundets kongress och stämma - se sid. 4, 5, 6 och 13

Lary

Manusstopp nästa n:r
12 aug 1994

Årgång 22 - N:r 2-1994

Ansv. utg. o. red.:
Elof Bystedt.

I redaktionskommittén:
Elof Bystedt, Inge Hansson, Per-
Arne Herbertson och Rolf Fischer.

Utgivare:
Svenska Laryngförbundet.

Redigering, grafik: Stockholmskonsult
Folke Eriksson AB.
Tryckt hos Enskede Offset.

LARY

- en tidskrift för

° laryngektomerade - de som fått
struphuvudet bortopererat

° hemilaryngektomerade - de som fått
ena stämbandets bortopererat

° glossektomerade - de som fått tungan
eller delar av tungan bortopererat

° de som opererats för cancer i munhålan

° de som genom strålbehandling fått
bestående men

Omslagsbilden:

Omvälde förbundsordföranden Elof
Bystedt, kramar om danske seminarie-
gästen i Skövde: gymnastikpedagog
Anita Valente Mortensen.

**Svenska
Laryngförbundets
KANSLI
semesterstängt 4-31 juli**

SVENSKA LARYNGFÖRBUNDET

- har läns- och regionföreningar
verksamma över hela landet

- har kontakt med motsvarande
förbund i andra länder

- har förtroendeanslutna läkare,
tandläkare, logoped, kuratorer
och dietister

- är en av huvudmännen i Cancerfonden,

- tillhör Handikappförbundets
Centralkommitté

- finansieras genom medlems-
avgifter och anslag bl.a. genom
Statens Handikappråd (statligt
organisationsstöd)

- har instiftat Laryngfonden,
som bl.a. ger rehabiliterings-
stöd till laryng-, hemilaryng- och
glossektomerade

- arbetar för lika rätt till behand-
ling, vård och rehabilitering
samt för social trygghet

- utger tidskriften Lary

- Laryngförbundet värnar sina
medlemsgruppers intressefrågor

Konsulent, Malmö:

Gull-Britt Mårtensson, Dalaplan
5 A, 214 28 Malmö.
Tel. 040-92 43 42

KANSLI

Besöksadress: Barks väg 14,
(Bergshamra), Solna

Postadress: Barks väg 14,
170 73 Solna

Telefon: 08-655 83 10 och
08-655 83 20.

Texttelefon: 08-655 43 20

Telefax: 08-655 46 10

(Obs ovanstående adresser och
telefonnummer gäller även Lary
Laryngfonden har samma adress
men nås på tel. 655 40 01)

Telefontider:

månd-fred 10.00-12.00

samt 13.00-15.00. (Övriga tider

automatiskt telefonsvar på tel.

08-655 83 10 och 08-655 83 20.

Postgiro: 851754-2

Bankgiro: 57903-5373

Förbundets kontakt- personer:

Förbundsordf. Elof Bystedt,
Kornvägen 4, 145 71 Norsborg.

Tel. 08-531 717 88 samt
mobiltel. 010-215 74 75 och
010-271 41 57.

Kassaförvaltare Gert Hall,
Kastvindsvägen 2, 231 55 Trelle-
borg. Tel. 0410-14952.

Tidskriften Lary:

Adress och telefon, se ovan
under kansli.

Laryngfonden:

Tel. 08-655 40 01.

Tel.-tid: 10.00-12.00

(Övrig tid telefonsvarare)

Postgiro: 918258-5

Bankgiro: 5793-0661

LARYNGFÖRBUNDETS LÄNS- o. REGIONFÖRENINGAR - kontaktpersoner:

ESKILSTUNA: Per Lindell, Levins gränd 2 (2 tr)
644 32 Torshälla. Tel. 016-35 51 35

FALUN: Holger Andersson, Rådmanvägen 27,
791 61 Falun. Tel. 023-160 95

GÄVLE: Siv Baglien, Oxtorget 1 B, 826 00 Söderhamn.
Tel. 0270-164 59

GÖTEBORG: Eric Hermansson, Gitarrgatan 1,
421 41 V:a Frölunda. Tel. 031-47 87 63

HALMSTAD: Åke Karlsson, Betelvägen 10,
302 30 Halmstad. Tel. 035-10 21 23

LINKÖPING: Nils Björck, Mårdstigen 4,
590 30 Borensberg. Tel. 0141-410 46

LUND: Erik Ohlson, Tordönsvägen 4 I, 222 27 Lund.
Tel. 046-13 14 05

STOCKHOLM: Rune Emterborn, Sköndalsvägen
114 (IV), 128 68 Sköndal. Tel. 08-93 87 58

SUNDSVÄLL: Björn Edlund, Bruksvägen 8 B,
873 30 Bollstabruk. Tel. 0612-212 15

UPPSALA: Rune Wiklund, Ynglingagatan 5,
753 34 Uppsala. Tel. 018-26 18 56

VÄSTERÅS: Rolf Lundevall, Klockartorpsgatan 26 C,
723 44 Västerås. Tel. 021-14 30 73, eller
Bjarne Johansson, Axel Oxenstierns gata 42,
724 73 Västerås. Tel. 021-35 45 60.

ÖREBRO: Laryngfören. i Örebro län, Per-Arne Herbertsson,
Eklundavägen 9-15 E, 702 17 Örebro. Tel. 019-57 18 86



Det slog mej en tanke...

DET är det som gör skillnaden så rasande stor: Mellan att vara konstruktiv och negativ. Att vara konstruktiv, det kräver inte bara tanke-möda - ett konstruktivt tänkande. Det fodrar dessutom ett engagemang, arbete, möda och, framförallt, ansvarstagande. Eller hur? Att vara negativ fordar egentligen ingenting. Mest bara att inta en bekväm attityd, förklara sig själv för felfri och lasta över alla krav på andra. Vilka, fulla av fel, ändå skall göra något för mej. Just mej! Hur var det en amerikansk president uttryckte det: Fråga inte vad Amerika kan göra för dej utan fråga i stället vad du kan göra för Amerika.

DETTA är en av tankarna som slår mej på vägen hem från en kongress i Skövde. Där några få intog den bekväma attityden, medan alla övriga ställde upp i kraft av förmåga. Det är förunderligt hur lätt det är för de felfria besserwiserstyperna att förstöra en god anda och få igång negativa känslor och stämningar och debatter som inte gagnar en rörelses positiva insatser och arbetet för drabbade människor. I organisationer som samlar svaga och drabbade finns så oändliga uppgifter att lösa att vi inte har råd med internt gnat och negativa diskussioner som tar tid från våra verkliga och livsnödvändiga uppgifter.

DET är faktiskt så att den tid vi har i vårt korta jordeliv kan användas på olika sätt. I en handikapprörelse är det ett svek att använda tiden till något annat än att försvara varenda medlems intresse, ge stöd och hjälp. Att vika från denna enda uppgift är att ge svinhugg åt kamrater som behöver oss. Ägna oss åt futiliteter och misstänkliggörande i stället för att ta ansvar och kämpa vidare.

SKULLE en del händelser på en kongress i Skövde fått oss alla - eller nästan alla - vid närmre eftertanke och distans till kongressen, att begripa dessa självklara sanningar, skulle de negativa inslagen i kongressen ändå ha tjänat ett gott syfte. Låt oss för allt i världen hoppas på det!

Er ELOF.



Bertil Lindström har gått bort

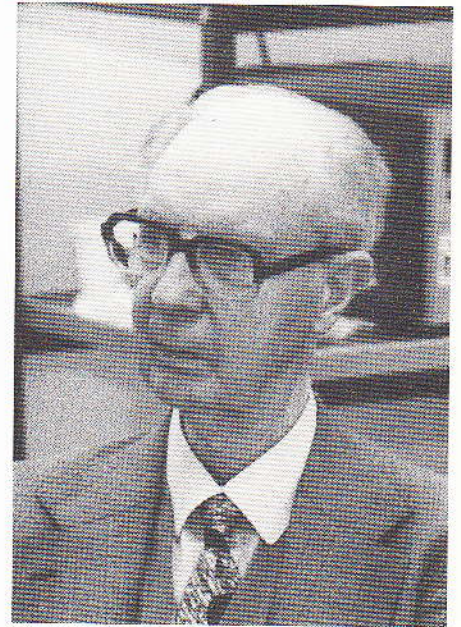
Bertil Lindström, Hidinge, en av Svenska Laryngförbundets tidigare förbundsordförander har gått ur tiden, 65 år gammal.

Lindström föddes i Guldsmedshyttan, men kom redan som 10-åring till Örebro.

1958-70 var han "till sjöss", dock med ett längre avbrott som kranmaskinist. Från 1973 hade Lindström en egen verkstadsrörelse och övergick så småningom till att bedriva skrothandel.

1985-88 var han ordförande i Svenska Laryngförbundet och från 1985 till 1993 var han ordförande i förbundets Örebroavdelning, och var vid sin bortgång avdelningens vice ordförande. Han var också engagerad i handikappsarbetet genom HCK i Örebro såväl lokalt som på länsnivå.

Lars-Olof Paulsson 80 år



I all stillhet - så likt denne i Laryngförbundet aktive Lars-Olof Paulsson - begått sin 80-årsdag.

Lary har bara att konstatera att vi inte hann med, och snopet komma med ett varmt och hjärtligt grattis i efterskott.

Lary har särskild anledning saluera, eftersom Lars-Olof ägnat vår existens och vår verksamhet som förbundstidning särskild omtanke.

Då vi tackar för väl fjorda insatser så betyder det samtidigt en förhoppning att du inte glömmet oss och ditt förbund. Det finns många arbetsuppgifter kvar...

STRÅLANDE SEMINARIEFRAMGÅNG STRUL PÅ FÖRBUNDSKONGRESSEN RIKSSTÄMMA EFTER NYA STADGAR

Tre stora arrangemang under fyra sprängfyllda dagar på Billingeus: Framgångsrikt seminarium, struligt kongressinslag och en första riksstämma. Nya stadgar för Laryngförbundet, nästan helt omvald förbundsstyrelse, så kan det mesta sammanfattas i all korthet.

Det genomförda seminariet behandlas på annat ställe i detta nummer av Lary.

Här rapporterar Lary om kongressens och riksstämmans beslut i olika frågor.

I de båda arrangemangen deltog

ombud från Laryngförbundets samtliga föreningar.

Såväl kongress som stämma genomfördes med ett presidium bestående av Manfred Karlsson och Folke Eriksson. Kongressekreterare: Per-Arne Herbertson.



Här är de flesta i den nya förbundsstyrelsen samlade efter riksstämmans slut. Övre raden från vänster Per-Arne Herbertson, Paul Brynielsson, Gert Hall, Sven Eriksson och nyvalde suppleanten Sten-Ove Pettersson. Sittande i nedre raden från vänster: Bo Persson, Elof Bystedt och Britt-Marie

Eriksson från valberedningen. Siv Baglien, som hade brådskande ärenden på annat håll, fanns tyvärr inte kvar på Billingeus då bilden togs och framför kameran saknades även Lilian Axelsson och Hans-Åke Ellvén.



Man kan inte, med bästa vilja i världen, påstå att vartenda av kongressens och stämmans ombud var särskilt väl införstådda med regler eller ens alltid vad gäller stadgar.

Ingen Avundades i dessa stunder kongressens och riksstämmans "presidenter", som ibland faktiskt fick vara något av pedagoger inför församlingen.

"Presidenterna" var emellertid de rutinerade herrarna Manfred Karlsson och Folke Eriksson.

De fick gott betyg för sitt arbete

STOCKHOLMSMOTION STRULADE TILL DET

Laryngförbundets kongress strulades till på grund av en enskild motion från en medlem i Stockholmsföreningen, i vilken krävdes att kongressen skulle uttala klander mot förbundsstyrelsens medlemmar, exklusive Siv Baglien som inte skulle utsättas för klander.

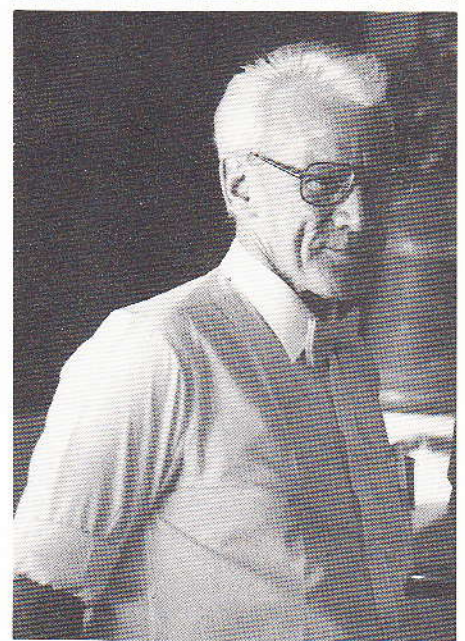
Bakgrunden var att motionären inte var nöjd med slutförhandlade fackliga frågor i samband med en indragen tjänst på förbundskansliet.

Kongressen menade att klanderfrågan kan tas upp i samband med beslut om ansvarsfrihet och kravet om "skadestånd" för den indragna tjänsten var redan avgjord genom parternas fackliga organisationer.

Kongressen beslutade därför att avvisa motionen. det vill säga, inte ta upp densamma till beslut. Mot detta reserverade sig Stockholmsföreningens ombud.

(Motionen hade för övrigt inte åtföljts av föreningens utlåtande, vilket föreskrivs i stadgarna.)

Kring motionen blev det flera märkliga turer, och dessa gav också visst eko på efterföljande riksstämma.



Nyvald sekreterare i förbundsstyrelsen, Per-Arne Herbertson från Örebro.

Godkänd verksamhet - ansvarsfrihet för styrelsen

Kongressen godkände den framlagda verksamhetsberättelsen och gav styrelsen ansvarsfrihet.

Några andra yrkanden fanns inte vare sig då det gällde verksamhetsredovisningen eller ansvarsfriheten.

Ny valberedning

Till ny valberedning utsåg riksstämman: Sven Andersson, Gull-Britt Mårtensson och Sven-Olof Gardelin med Åke Karlsson, Per Brännmark och Britt-Marie Eriksson som suppleanter.

Till förtroendevald revisor utsågs Georg Antal med Svante Edman som suppleant. Auktoriserad: Feinsteins Revisionsbyrå.

Elof omvald ordförande

Vid riksstämmans val hade valberedningen enhälligt föreslagit omval av förbundets ordförande, Elof Bystedt. Från Stockholmsdelegationen nominerades Siv Baglien som motkandidat. I slutna omröstning fick Elof en klar majoritet av de avgivna rösterna, 27 mot Bagliens 12 röster.

Till förbundsstyrelse i övrigt valdes Siv Baglien, Paul Brynielsson, Sven Eriksson, Gert Hall, Per-Arne Herbertson och Bo Persson.

Styrelsesuppleanter: Lilian Axelsson, Hans-Åke Ellvén och Sten Ove Pettersson.

Vid förbundsstyrelsens sammanträde efter riksstämmans slut, utsågs Bo Persson till vice ordförande, Gert Hall till kassaförvaltare och Per-Arne Herbertson till sekreterare. Siv Baglien utsågs till studieorganisatör.

I arbetsutskottet ingår, utöver förbundsordföranden, Gert Hall och Per-Arne Herbertson.

Ett stort och viktigt kongressbeslut

LARYNGFÖRBUNDET BREDDAR SIN BAS - IGEN!

Man gjorde det igen! Liksom vid näst sista kongressen (i Göteborg), innebar kongressen i Skövde att Laryngförbundet breddat sin bas. De nya stadgar som antogs anger att man skall bry sig om fler cancerdrabbade. Man vidgade begreppet glossektomerade till munhålecanceropererade. Det vill säga - cancer i hela munhålan, inte "bara" tungan.

Vidare tar man till sig den grupp av patienter som genom strålning fått bestående men i sin livsföring.

Laryngförbundet är expansivt, vidgar sin krets och går framåt!

Per-Arne Herbertson:

Vi är ett litet förbund - vi måste alla hjälpas åt

Per-Arne Herbertson deltog i Laryngförbundets kongress och efterföljande riksstämma. Han har i ett brev, som Lary här återger i något förkortad version, delgett sitt förbund en del intryck från arrangemangen:

En välordnad tillställning som gav mig personligen mycket av värde. Blev dock störd av Stockholmsföreningens deltagare och deras agerande.

Att framföra kritik är något som är viktigt att göra om det finns anledning. Kritik skall då framföras på ett riktigt sätt.

Det brukar i regel finnas någon anledning till kritik, ingen av oss är ju lyckligtvis felfri. Det är viktigt att komma ihåg att kritik kan vara positiv om den framförs på ett riktigt sätt. Men att framföra kritik på det sätt som Stockholmsföreningen gjorde (vid Skövdearrangemangen) berörde mig och fler mycket illa.

□ ILLA BERÖRDA

Ett av Stockholmsföreningens ombud efterlyste fler talare från andra föreningar, men som jag uppfattade det hela var alla så illa berörda av Stockholmsombudens uppträdande, så man orkade inte delta i debatten.

Vad som hände var att Stockholmsombuden beskyllde ansvariga i förbundet för grova övertramp, och framhöll sina egna, perfekta medlemmar.

□ GEMENSAMMA MÅL

Vi, i de föreningar som tillhör SLF, skall alla ha en gemensam målsättning; att göra det bästa för våra medlemmar och förbundet. Liksom SLF har till uppgift att göra det bästa för enskilda personer och för föreningarna.

Med andra ord så skall alla vara solidariska i sitt arbete - dock med rätt att framföra saklig kritik, annars kan vi inte nå ett bra mål.

Men den kritik och det uppträdande som Stockholmsombuden visade upp under kongressen och stämman var långt ifrån solidarisk. Det var ett uppträdande som jag tycker var på gränsen till det tillåtna, kanske så grovt att man kan ifrågasätta deras medlemskap i SLF? I varje fall tycker jag att förbundsstyrelsen bör behandla den frågeställningen, ty en stämma till av "Skövdemodellen" har varken SLF eller ingående föreningar råd med.

Dessa mina privata synpunkter vill jag avsluta med:

Vi är ett mycket litet förbund där alla bör hjälpas åt och dela på såväl positiva som negativa detaljer på ett riktigt sätt.

Suppleanter godkändes trots "felaktiga" val

Laryngföreningarna i Göteborg och Stockholm hade inte valt suppleanter för sina kongress- och stämooombud på sina årsmöten, så som stadgarna föreskriver.

Kongressen godkände emellertid enhälligt och på förbundsstyrelsens förslag att dess föreningars suppleanter, som i stället valts på styrelsemöten, fick tjänstgöra

Enhälligt antagna stadgar

Förbundskongressen antog enhälligt det förslag som förelåg till nya stadgar. Detta innebar bl.a. att kongressen därefter avslutades och i enlighet med de nya stadgarna genomfördes därefter Riksstämman. Fortsättningsvis blir det riksstämma varje år och kongresserna är således avskaffade.

Till det framlagda stadgeförslaget tillades ett betydelsefullt ord vad avser förbundets målgrupper, nämligen att gruppen munhålecanceropererade hälsas välkommen. Därutöver kan noteras att förbundet numera också omfattar även den målgruppen, som genom strålskador fått bestående men.

Uppdrogs åt förbundsstyrelse och föreningsrepresentanter att i föreningsstadgarna fastställa tidpunkt för inbetalning av årsavgift till förbundet (vilken senare fastställdes av stämman skall vara 40:- föreningsmedlem/år.

NU ÄR DET ROLIGA SLUT!!!

Efter att ha sammanfattat två fullmatade dagar i Skövde kan vi bara konstatera att seminariet har varit en succé. Från deltagare och föreläsare har vi hittills bara fått positiva reaktioner, såsom t ex välgångsönskningar, tackbrev och blommor. Vi som har varit med och arrangerat seminariet är jätteglada över att det verkar ha varit så lyckat.

För oss i seminariegruppen började organiserandet redan i höstas med att försöka utarbeta ett intressant och bra program som kunde tänkas intressera de deltagare som vi tänkt bjuda in. Vi siktade direkt på att vända oss till både våra medlemmar liksom till vårdpersonal, i och med att vi trodde att det fanns mycket erfarenhet som kunde utbytas mellan dessa båda grupper om man träffades utanför sjukhuset i en mera avslappnad miljö.

✦ FÖRELÄSARBOKNING I HÖSTAS

Undertecknad tog sedan kontakt med de föreläsare som vi ville ha med. Det började jag, som sagt, med redan i höstas och det pågick fram till i sista stund i och med att vi fick ett återbud från en föreläsare p g a sjukdom bara en vecka innan. Som tur var ställde Nils Sandberg upp och tog över det föredraget, trots att han redan hade två andra föredrag inbokade. Det tycker jag att han är värd en eloge för. Det var givetvis en stor lättnad för mig i och med att det var ett såpass viktigt föredrag (halsbränna hos laryngektomerade).

I övrigt flöt det ganska bra då de flesta som blev tillfrågade faktiskt var intresserade av att ställa upp. Valen av föreläsare tycker vi också så här i efterhand var riktiga i och med att alla höll riktigt bra föredrag. Deras insatser var givetvis en av de största anledningarna till att seminariet blev så lyckat.

✦ NERVÖST

Ju närmare seminariet det led desto mer nervöst blev det - speciellt sista veckan. För egen del vaknade jag ibland på nätterna och kom på saker som vi hade glömt och som vi skulle tänka på. Men det hela gick ju bra, mycket bra tack vare att vi kunde ta hjälp från personal på ÖNH-kliniken på Karolinska sjukhuset både i planeringsarbetet och under seminariet. Att vi kunde använda oss av den hjälpen har vi Jan Wersäll - som är klinikchef på ÖNH - att tacka för, i och med att han tillät detta. Jan Wersäll var för övrigt även vår heders- och inledningstalare under seminariet, vilket var väldigt roligt, i och med att vi har ett mycket gott samarbete med just ÖNH-kliniken på KS.

✦ MEDHJÄLPARE FRÅN KS

Från KS var det Gun-Marie Larsson, Lena Nystrom och Jill Nyberg som ingick i se-

minariegruppen tillsammans med undertecknad och Eva Bergström. Alla, utom Jill, vår eminenta konferencier, var för övrigt även värdinnor under seminariet. Vi tycker faktiskt att vi har lyckats med det mesta i samband med seminariet, även om det alltid finns saker som kan förbättras, t ex tekniken i föreläsningssalen etc.

Vi hade även lyckats att få AVIS att ställa upp med en bil under dessa dagar så att vi kunde hämta och lämna föreläsare och deltagare vid stationen. Chauffören var min pappa, Yngve Säfström, som körde upp och ner för Billingen i flygande fläng med håret på ända. Det var hisnande har vi förstått av en del som åkte med...

✦ TACK

Sist, men inte minst, tack till alla sponsorer som möjliggjort detta arrangemang och alla deltagare som kom. Vi hoppas att det har givit någonting för alla som var med under dessa dagar. Det blir säkert en uppföljning när vi alla tagit nya krafter! På återseende!

*Marie Säfström
arrangör och värdinna.*

Kaffehörnan på KS - en träffpunkt

Det är nu 9 månader sedan vi - Hasse och Gunnar - började bjuda på kaffe på KS onkologkonferens. Det är mycket olika vilken respons vi får från gång till gång. Det är mycket sällan vi inte får kontakt med någon. Ibland kan det bara vara en eller två som är intresserade och ställer frågor. Men vi märker då att de allra flesta - även om de inte pratar med oss - lyssnar intensivt på samtalen. På så sätt kan de kanske få svar på frågor de burit på men inte ställt själva. En ständigt återkommande fråga är: Gör strålbehandlingen ont? Tar den lång tid? Måste man ligga inne?

Vi kan ju bara svara utifrån våra egna erfarenheter, samtidigt som vi måste försöka tona ner om verkningarna och tala om att det är mycket individuellt hur man reagerar och i vilket område man blir strålad o s v. Många ställer också rent medicinska frågor, men på det området måste vi vara ytterligt försiktiga i våra svar.

Patienterna blir ju oftast kallade två gånger under sin behandling och därför har vi två chanser till kontakt. Det är kanske så att folk andra gången är litet mer öppna och berättar mera om sin egen situation. Men det finns också de som är helt blockerade och varken vill prata eller lyssna, och man måste förstå dem. Det är inte lätt att få beskedet att man har cancer.

Gunnar Schneider



Bensprattlande seminarievärdinnor utanför Billinge hus. Rena rama baletten - men kanske ovanligt väklädd sådan. Vilket i så fall beror på Gibeck som svarade för värdinneklädseln...

SOMMARVÄRME OCH ARBETSGLÄDJE I PROJEKTARBETET

EN RAPPORT FRÅN LARYNGFÖRBUNDETS PROJEKT FÖR LARYNGEKTOMERADE OCH MUNHÅLECANCEROPERERADE.

I mitten av februari månad träffade jag Sven Andersson, laryngektomerad f d ämneslärare från Svenstavik. Sven var positiv till att på "frivillig basis" hjälpa till med uppsökande verksamhet i norra delen av Sverige. Sven är redan i dag igång med kontakter till vårdpersonal liksom telefon- och brevkontakter med en del patienter.

Önskar du komma i kontakt med Sven, är telefonnumret 0678-102 53.

☞ PÅ BESÖK I JÖNKÖPING

En torsdag i mars månad besökte Marie Säfström, Åke Karlsson och jag vårdpersonalen på Länssjukhuset Ryhov i Jönköping. Öronkliniken kurator Gun-Britt Pettersson hade sammankallat personal från öronkliniken, dietistverksamheten, logopedenheten samt sjukhustandvården.

Syftet med vårt besök var att väcka intresse för att starta samtalsgrupper på öronkliniken. Jag hoppas att vi genom vår information sådde några frön. Själva fick vi gå runt och se hur vårdpersonalen på ett fräscht och fint sjukhus ger god omvårdnad till sina patienter. Många idéer och tips fick vi med oss till vårt hemsjukhus i Stockholm. Det tackar vi för.

☞ BESÖK PÅ DANDRYDS SJUKHUS

Kuratorerna Eva Hertzman, öronkliniken, samt Barbro Thornell, onkologen, träffade jag en eftermiddag i april. Eva hade själv ringt och bett att jag skulle besöka dem. Barbro har redan grupp och Eva är intresserad av att starta en. Resultatet av detta möte blev ett stort erfarenhetsutbyte, något som vi/vårdpersonal behöver mycket mera av, kan jag spontant känna.

☞ HELGI GYSINGE

Att tillsammans med medlemmar från Uppsala- och Eskilstunaföreningarna få tillbringa en helg där både allvar och fest finns med som två viktiga ingredienser är något att sträva efter inom alla handikapporganisationer.

Chefsjuksköterska Lena Nyström, logoped Gunilla Beling och jag, kurator, var inbjudna som föreläsare. Talövningar, praktiska övningar hur det känns att sitta med i samtalsgrupper samt information om avdelningsföreståndarens yrkesut-

veckling förr och nu, var något som praktiserades och lyssnades på. När sedan dansen kom igång fick även kroppens alla muskler sin träning.

☞ KOM-MÄSSAN I ÄLVSIÖ

21-23 april var det så dags för en posterutställning igen, på Älvsjö mässhallar. Riksföreningen KOM hade ett stort seminarium - "Sjuksköterskan en kraft i vården". Med hjälp av projektets duktiga och charmiga kontaktpersoner nådde vi även denna gång ett positivt resultat.

☞ SKÄRMUTSTÄLLNINGAR OCH BROSHYRSTÄLL

Projektets skärmutställningar ställs ut och flyttas runt på olika vårdinrättningar ute i landet. Uppställningstiden är alltifrån några dygn till ett par tre veckor på varje ställe.

Ansvariga för utställningarna och för att informationsmaterial finns i de broshyrstall som finns på mottagningar och avdelningar är kontaktpersonerna:

Åke Karlsson, Per-Arne Herbertson, Hasse Ellvén, Gunnar Schneider och Sven Andersson.

Är broshyrstall något för din arbetsplats? Ring Laryngförbundet: 08-655 83 10 eller 655 83 20.

☞ NORDISKT SEMINARIUM I SKÖVDE

Planerings- och förarbetet för seminariet startade redan under sensommaren -93. Rehabilitering av laryngektomerade och munhålecanceropererade var temat.

Många är de sammankomster med idéer och planer som vi i arbetsgruppen förkastat eller permanentat. Vi som ingått i arbetsgruppen är Marie Säfström, Eva Bergström, Jill Nyberg, Lena Nyström och undertecknad.

Vilka ämnesområden skulle belysas och vilka föreläsare skulle kontaktas? Jill, Lena och jag diskuterade med våra, d v s Karolinska sjukhusets, läkare angående olika infallsvinklar och förslag. Marie höll därefter kontakt med tänkta föreläsare. Evas uppgifter var att detaljplanera med konferensstället Billinge hus samt uppsöka sponsorer och intresserade företag, vilka gjorde seminariet ekonomiskt möjligt. Alla hade vi våra speciella arbetsuppgifter.

Det unika, och mest vinstgivande med seminariet, som jag ser det, är att Svenska

Laryngförbundet vände sig till både vårdpersonal, f d patienter och anhöriga. Alla kan vi lära av varandra.

Se separat artikel om seminariet.

☞ NY UTBILDNINGS- OCH AKTIVITETSHELG PÅ ROSENÖN

Nytt erbjudande om deltagande under en helg i september finns i denna tidning. Passa på att anmäla dig!

Lagom till att sommarvärmerna kommit utomhus har vi som arbetar med projektet fått ett glädjande besked om att projektet beviljats ekonomiska medel till ytterligare ett års arbete.

Önskar du som vårdpersonal, f d patient eller anhörig, ta kontakt med oss. Ring eller skriv till någon av oss!

Trevlig sommar!

*Gun-Marie Larsson
projektledare*



Jill Nyberg ledde Billinge husseminariet med den ären...

NU ÄR DET SNURR PÅ PROJEKTET I MELLAN-SVERIGE

Fredagen den 11 februari styrde Hans Ellvén sin bil mot Västerås. Som passagerare fanns Gun-Marie Larsson, Marie Säfström och Gunnar Schneider.

Vi var inbjudna att föreläsa om projektet i ett endagsseminarium för dietister på Hässlö Slott samt besöka sjukhuset och träffa lokal-föreningen.

Resan gick fortare än beräknat så vi fick en liten guidning av Hasse runt Hässlö friluftsområde, där han varit en gång tidigare. En kopp fika hann vi också med innan det var vår tur att träffa ca 20 dietister.

Gun-Marie började med att berätta om hur dom arbetar på Karolinska sjukhuset, för att sedan gå över till vårt intressanta projekt. Det blev mycket prat och många frågor om de samtalsgrupper som finns på KS. Hasse, Marie och Gunnar fick berätta om hur vi upplevde samtalsgrupperna på KS, där vi deltar. Alla var överens om att de är ovärderliga som hjälp i rehabiliteringen.

Vi blev bjudna på en god lunch av Sandoz. Direkt efter lunchen åkte vi till logopedavdelningen på Västerås sjukhus för att där träffa delar av styrelsen i lokal-föreningen för att informera dem om hur projektet framskrider och tala om att vi behövde deras hjälp i det fortsatta arbetet. Vi fick också träffa logopeden Kerstin Gustafsson, som inte bara tog emot ett broschyrställ med vårt material utan också fixade så att vi fick komma tillbaka en och en halv vecka senare för att under tre dagar finnas i entréhallen till ÖNH-avdelningen och informera personal och patienter om vårt budskap. Informatörer var Hasse Ellvén och Gunnar Schneider. Vi gläds också över att kurator Gunilla Johansson tog emot ett broschyrställ för att sätta upp på ÖNH-avdelningen.

MINIUTSTÄLLNING I TRE DAGAR

Onsdagen den 23 februari åkte vi med fullastad bil tillbaka till Västerås sjukhus för att i entrén till ÖNH- och onkologavdelningarna ställa upp vår skärmställning och under tre dagar dela ut broschyrer till alla som var intresserade. Det funkade ganska bra, men många har bråttom. Sjukvårdspersonalen har patienter och tider att passa, patienter och allmänhet är ofta sent ut och har möten eller busstider att ta hänsyn till.

Vi talade med en mycket tillmötesgående avdelningsföreståndare, Vappu Toivonen, om att skärmarna skulle få stå kvar en

vecka extra utan bemanning. Men nu var det slagsmål om vår skärm, för på motorvägen hem ringde Gun-Marie till Hasses biltelefon och meddelade att utställningen skulle finnas på Huddinge sjukhus under vecka 9. Men vi hoppas på att få komma tillbaka till Västerås sjukhus vid ett senare tillfälle.

SAMTALSGRUPPEN I VÄSTERÅS

På onsdag eftermiddag hade logoped Kerstin Gustafsson och kurator Gudrun Johansson inbjudit oss till sin samtalsgrupp för patienter. Gruppen består av sju patienter, vilket måste betecknas som mycket bra, men den här dagen var det tre som deltog. Inbjudna var också tandläkare och tandhygienist. Tandläkare Erik Berglin berättade vad som händer vid strålning och operation och varför man drar ut friska tänder innan strålningen. Gunilla Ekman pratade om det viktiga i att hålla tänder och proteser rena, samt gav tips på fluortabletter och fluortuggummi. Hon hade också prover med salivsättningsmedel. Många frågor fick kloka och bra svar.

Lokalföreningens ordförande, Rolf Lundevall, kom på besök och då informerade vi om rehabseminariet i Skövde i maj. Mötet var så intressant att vi drog över tiden med nästan en timme. Det blev dessutom eftersnack med kuratorn som uttryckte ett önskemål om att få göra ett studiebesök hos Gun-Marie Larsson på KS.

VÄRLDEN ÄR LITEN

Ett lustigt möte blev det när Sonja Petersson, glossektomerad, efter samtals-

gruppen besökte oss vid vår utställning och råkade tala om för Hasse att hon bodde i Heby, strax utanför Sala. Det visade sig att Hasses morfar hade varit litet av pamp i Heby och att Sonja och Hasse känner alla i Heby - utom varandra - och att Hasses morfars gamla utedass i dag är lusthus hos Sonja.

Det betyder att det finns två glossektomerade personer som aldrig tidigare träffats och med anknytning till lilla Heby i Uppland. Men de träffades av en händelse på en samtalsgrupp i Västerås. Så värdefulla kan samtalsgrupperna vara.

Gunnar Schneider

Grupp för anhöriga kommer i Gbg?

Vid Sahlgrenska sjukhuset leder logoped Ann-Kristin Ohlsson och kurator Solweige Simonsson en samtalsgrupp för patienter inom ramen för munhålecancerprojektet. Deltagarna är sju till antalet och de träffas 2 timmar varannan vecka. De har inget i förväg detaljerat program utan bestämmer på mötet programinnehållet för nästa möte.

Programmet innehåller avslappnings- och avspänningsövningar bl a för andning, röst och talövningar. Även samtalsämnen som "vad är stress" och "hur uppstår stress", "vad är hälsa" och "vad är sjukdom" har diskuterats på möten.

Nu pågår arbete för att även få igång en samtalsgrupp för anhöriga.

*Åke Karlsson
kontaktperson s:a Sverige*



Samtalsgruppen vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg. Avses kompletteras med en anhöriggrupp.

Projektbesök hos föreningar i mellansverige

Vi har under januari-februari varit ute hos lokalföreningarna i mellansverige för att informera om vad vi sysslar med i projektet. Vi vill få igång samtalsgrupper på så många sjukhus som möjligt.

Vi anser att lokalföreningarna skall spela en betydelsefull roll och därför måste de informeras. De behövs för att hjälpa oss i vårt arbete med kontakter på sjukhus runt om i landet så att de tar emot oss och våra broschyrställ med material.

Vi behöver också hjälp med att sköta dessa ställ. Det är mycket viktigt att vårt material inte ligger och skräpar utan verkligen finns i våra ställ. Och att de inte är tomma utan fylls på efterhand. Det skall vara snyggt runt våra ställ! Och här har lokalföreningarna en stor praktisk roll att spela, som t ex i Västerås där föreningen samarbetar med logoped och kurator om den här saken.

Vi har i tur och ordning besökt; **ESKILSTUNA** den 28 januari. Under ett par timmar hade vi ett mycket givande

samtal med Per Lindell, ordförande i Eskilstunaföreningen, och hans hustru. Vi lovade skriva ned vad vårt budskap gick ut på, så skulle dom informera styrelsen. Dom skulle sedan hjälpa till att planera verksamheten. Eskilstunaföreningen har många behandlande sjukhus inom sin region och upptagningsområdet är stort.

UPPSALA den 1 februari. Där var vi med på ett av föreningens månatliga cirkelmöten. Vi fick en trevlig stund med kaffe och bröd. Vi framförde våra idéer, men på grund av vattenskada och ombyggnad på sjukhuset, så får vi avvakta med vårt fortsatta arbete och senare kontakta logoped Gunilla Beling under sena våren eller tidiga hösten.

FALUN, och dess förening fick besök 5 februari. Det var Gunnar Schneider som var hemma hos Falu-föreningens ordförande Holger Andersson och fick ett givande samtal. Det pratades både strunt och allvar under två timmar och det överenskomms om att ta direktkontakt med logoped Per Testad för vidare planering. Per är sekreterare i lokalföreningen, så det kommer nog att gå bra. Problemet är bara att sjukvårdspersonalen kan vara nog så svår att få tag i. Men under hösten kommer Falu lasarett att få besök av oss.

Om

VÄSTERÅS kan läsas på annan plats, och

LINKÖPING fick besök 16 februari, som också kan läsas om på annan plats.

HASSE OCH GUNNAR I LINKÖPING

Linköpingsföreningen, som vi hade nöjet träffa, visade sig vara mycket positivt inställd då vi väl presenterade vad vi ville få utträttat. Dom var villiga hjälpa till med både utställning och broschyrställ. Man kan inte låta bli att bli väldigt imponerad av denna förenings engagemang!

Vi kom bl a överens om att vi skulle ta kontakt med Eva Holmberg för att planera en informationsträff där vi alla i projektgruppen skulle vara med och där så många som möjligt av sjukhusets personal skulle delta. Syfte: Att få tillfälle informera om vårt budskap.

Ifråga om samtalsgrupper var alla överens om deras vikt men man framförde det ekonomiska problemet sammanhängande med stora resekostnader. Vad göra? Söka pengar hos landstinget är en väg. Andra vägar är att försöka få loss medel ur projektet eller Larygfonden, ansåg vi.

Vi fick tillfälle besöka det nyinvigda hotell där patienter och anhöriga kan bo i veckorna. 10 tvåbäddsrums och 2 fyrbäddsrums. Här fanns personal mellan kl. 07-19 (så efter 19 kunde det bli fest). Här försökte man leva ett så normalt liv som möjligt. Grattis Linköping - hade alla sjukhus så här fint skulle patienttrivseln säkert öka.

Glädjande hur bra samverkan mellan förening och vårdpersonal fungerar i Linköping.

Gunnar Schneider

VI BÖRJAR BLI PROFFS PÅ MÄSSOR

I slutet av april deltog vi med vår utställning på RA-KOM:s tredagarseminarium som kombinerades med skärm- och posterutställare. Eftersom vårt tidigare koncept med karameller, frukt och mineralvatten slagit väl ut så försökte vi med detta även den här gången och det blev inte fel nu heller.

Det här seminariet, som var proppat med föreläsningar, vände sig direkt till sjuksköterskor, så här hade vi merparten av vår målgrupp. Många av deltagarna arbetade på ÖNH-avdelningar runt om i landet och kom spontant fram till oss. Det fanns t o m faktiskt de som letade efter oss bara för att få en pratstund och snacka om projektet.

Det var kul.

Vi fick kontakt med flera som var mycket intresserade av att starta samtalsgrupper och veta hur vi går tillväga på KS. Vi berättade gärna om det mesta, men måste också tala om att det inte bara går att plagiera KS modell, utan varje region och sjukhus måste hitta sitt eget sätt. Förutsättningarna är så olika i patientantal och avstånd. Vi har t ex många patienter på ett litet område, medan Sundsvall har få patienter på ett mycket stort område.

Litet hjälp för att så många kom till oss var väl kanske att Reumatikerförbundet var granne med oss och deras hjälpmedel drog mycket folk. Därför hittade många också till vår monter.

Men - vi tar nog ändå åt oss mycket av äran av att det går bra. Vi har ett bra och innehållsrikt budskap. Men folk lockas ändå till prylar, så därför kanske vi till nästa gång bör fundera på om vi skall ha med något sådant som lockar. Till exempel hjälpmedel inom vårt område eller en tävling runt vårt budskap. Något att diskutera inom projektgruppen...

Glädjande var också att många hört talas om vår kaffehörna på KS onkologkonferens varje måndag, där vi bjuder patienter och anhöriga på kaffe och kakor. Flera tyckte att det var ett mycket bra initiativ och ville gärna ta efter idén. Eventuellt kommer liknande kaffehörnor att införas både på Södersjukhuset och Huddinge sjukhus.

Vi som under tre dagar hjälptes åt på Stockholmsmässan var Gun-Marie Larsson, Hasse Ellvén, Sven Andersson (ny kontakttjänst, Norra Sverige), Per-Arne Herbertson och Gunnar Schneider, som skrivit ner dessa rader.

NY OMGÅNG MED RÄTT MAT PÅ ROSENÖN

ANN-CHARLOTTE SKEDEBÄCK
OCH LENA MARTIN,
DIETISTER VID KAROLINSKA
SJUKHUSET KOMMER
TILLBAKA TILL ETT PAR BRA
MATDAGAR PÅ ROSENÖN 30
SEPT - 2 OKT.

Anmäl deltagande till Svenska
Laryngförbundet. Program i Lary
och alla upplysningar hos
förbundskansliet.

Svea Östh blickar tillbaka på åren 1974-94:

UPPSALA LÄNS LARYNGFÖRENING 20 ÅR

Uppsala Läns Laryngförening bildades den 29 februari 1974. Initiativtagare var logoped Inga Gill och Nore Bäckman.

Samtidigt hölls ett informationsmöte där logoped Inga Gill och Hans Lindholm från foniatriin samt Göran Bredberg från öron-, näs, hals deltog.

Efter Sigfrids frånfälle var det med stor tveksamhet som jag åtog mig att bli föreningens ordförande 1981. Jag förklarade att jag skulle försöka tills någon som kunde det här med föreningskunskap blev medlem, och då skulle jag lämna mitt uppdrag

Så kom den dagen då jag fick tillfälle hälsa Majny och Sven välkomna som medlemmar. Omedelbart insåg jag att Majny och Sven var de som skulle ta över. Tillsammans med Gunilla, Sven, Majny och Erik Eriksson hade föreningen fått en mycket kunnig styrelse.

Sedan hade jag nöjet att hälsa Rune och Elsa Wiklund välkomna som medlemmar. Nu visste jag att det var dags att överlämna verksamheten till Ture och Elsa, Sven och Majny.

□ SEXDUBBLAT MEDLEMSANTAL

Det blev ett lyckokast för föreningen. Från att ha varit en mycket liten förening med 8 medlemmar 1974, är vi fortfarande en liten förening med 48 medlemmar 1994

När jag ser tillbaka på föreningens verksamhet kan jag konstatera att det varit en intressant och lärorik tid. På riksmöten, konferenser och kurser har jag fått tillfälle träffa mycket kunniga människor, som delat med sig av sina kunskaper och erfarenheter som jag efter bästa förmåga förmedlat till föreningens medlemmar.

□ PATIENTKONTAKTER

Genom foniatriin fick föreningen hjälp att komma i kontakt med nyopererade patienter. Denna verksamhet ledde till att föreningen fick nya medlemmar. Vi kunde även lämna tips och råd till anhöriga. Gunilla, logoped, har varje år anordnat talkurser tillsammans med föreningen. Många av våra laryngektomerade medlemmar har genom dessa talkurser och Gunillas skicklighet, fått sin talförmåga avsevärt förbättrad.

□ MED I HCK, SOM GAV STÖD

Föreningen blev medlem i HCK 1974 och

Från Stockholmsföreningen deltog Rolf Fischer och Sture Linder. Från Gävleföreningen Uno Nordin och Gunilla Henningsson.

En interimsstyrelse bildades där Inga Gill valdes till ordförande, Sigfrid Östh till vice. Till kassör valdes Nore Bäckman och till sekreterare Birger Svensson.

HCK blev föreningens stöd i många avseenden. Där fanns lokaler där medlemmarna kunde träffas och få råd och hjälp av olika slag. Särskilt tack till Lotta på HCK:s kansli som renskrev skrivelser, skickade ut kallelser, rättade stavfel, satte ut komma och punkt på rätt plats.

□ TILL AMSTERDAM OCH SKOLORNA

Tre av föreningens medlemmar deltog i den Europeiska Kongressen för Laryngopererade i Amsterdam.

Tillsammans med föreningen Visir deltog föreningen i en kampanj om rökningen skadeverkningar där Sven och Majny deltog.

Majny har haft informationsmöten i skolorna i Uppsala och Märsta. Intresset var mycket stort bland elever och lärare. Föreningen är representerad i ABF i Uppsala län. ABF hjälper föreningen med förslag och uppläggnings av studiecirkel, inköp av böcker mm.

I riksförbundets kampanj om laryngektomi deltog Uppsala föreningen med stort intresse. Ledare för kampanjen var Sven och Majny genom att sälja nålar,

brevmärken och tröjor samt genom att arrangera utställningar om vårt handikapp. Vidare även tidningsartiklar i UNT. Dessutom medverkan i Uppsala-radion där Majny informerade om hur det är att vara laryngektomerad. Flera av föreningens medlemmar besökte Dramatens galaföreställning för laryngopererade, där nettot blev 83.000 kronor.

□ BESÖKSVERKSAMHET

Föreningen hade från första början en besöksverksamhet på Uppsala Akademiska Sjukhus, där vi besökte patienter före och efter operationen. Många patienter kom långt norr ifrån. Uppsala var för dem det enda sjukhuset där laryngoperationer utfördes, varför dessa besök för många var de enda de fick under den tid de måste vistas där, och det blev mycket uppskattat. Vi fick många vänner. Det är ju inte ,mycket vi kan göra, men att få träffa någon som är opererad och som kan visa att det går att lära sig tala och leva ett ganska

Forts. nästa sida.



Jubilärer i Uppsalaföreningen



Tisdagen den 15 mars var jag på besök vid Bruksskolan i Degerfors för att tala om tobakens skadliga inverkan på vår kropp. Under min föreläsning utlöstes ett övningslarm och då kom ju tanken; Hur skall lärarna kunna hålla uppsikt över alla elever och få ordning på dem i en besvärlig situation.

Men jag måste nog säga (och tänka om). Ungdomar är inte så bråkiga som vi gärna tror. Den diciplin som dessa ungdomar uppvisade var enorm. Alla gjorde det de skulle och ingenting annat. Jag, som börjat komma i gubbåldern, är mycket glad över att jag fick vara med om denna uppvisning.

Per-Arne Herbertson.

Medicinsk innovation:

SERVOX VÄCKER TILL LIV I UPPSALA!

Servoxapparaten, som betyder så mycket för laryngektomerade, har sedan en tid tillbaka kommit till en ny och ganska underbar användning på Uppsala BB.

Ett välkänt problem vid förlossningar är alltför passiva barn som rent av ligger och sover i livmodern.

På Uppsala BB sätter man i sådana fall en vanlig Servox mot moderns mage och låter vibrationerna väcka barnet.

Metoden har visat sig effektiv, så här i Uppsala är det numera ingen ny-född som försover sig till själva livet.

Gunilla Beling.

PS: Observera dagens datum. Det är INTE 1 april!

Öppet hus på SÖS

Södersjukhuset i Stockholm firade sitt 50-årsjubileum med öppet hus i april i år. Genom logoped Elisabeth Lundström blev även Laryngförbundet inbjudet att medverka.

Den aktuella lördagsmorgonen stod vi där - Marie Säfström och undertecknad - med vår utställning samt broschyrer, dricka och karameller på logopedavdelningen och informerade.

Om förbundet och om projektet, om vad vi står för och jobbar med. Vi berättade om våra kontaktpersoner och deras verksamhet, samt om det arbete som läggs ned av de lokala föreningarna runt om i landet.

En riktig höjdare blev det - i dubbel mening - ty vi hamnade på sjunde våningen med vår utställning. Vi nådde naturligtvis inte så många som om vi funnits i entréplanet där huvudaktiviteterna försiggick. Men i stället fick vi så mycket bättre kontakt med t ex de logopedier som jobbar på den aktuella avdelningen. Att ha bra relationer på det planet är ju väldigt viktigt, för då jobbar man bättre tillsammans. T ex då det gäller att knyta kontakt med nya patienter, ordna seminarier och rehabkurser, utställningar o.s.v.

Ett stort tack till personalen på logopedavdelningen för att de lät oss vara med om den här dagen!

Hans-Åke Ellvén

Finland tackar!

Väl hemflugnen och hemkommen när man som efter en större middag sitter och smälter allt man fått i sig under två intressanta och lärorika dagar i det vackra Billinge hus, går ens tankar till Elof Bystedt och Marie Säfström med arrangörsstab och det storartade arbete de utfört för att ordna detta första Nordiska seminarium.

Min fru Lena och jag ber att på egna såväl som på LE-invalidernas i Finland vägnar få framföra ett hjärtligt tack till dem liksom till Jill Nyberg som på ett sympatiskt och förtjänstfullt sätt höll de förträffliga föredragshållarna i styr.

Vädrets makter gjorde sitt för att göra de två dagarna ännu fullständigare och visade hur välvald seminarieplatsen var.

Medan jag nu funderar på hur jag bäst skall få ut till alla medlemmar den viktiga information som framkom under dessa föreläsningar, tillsammans med den nyttiga produktutställningen, så hoppas jag att idén med detta nordiska seminarium skall gro vidare, och jag är säker på att de övriga deltagarna instämmer med mig i detta. Vi behöver denna sakliga och viktiga information samtidigt som det stärker samarbetet och vänskapen mellan våra nordiska grannar.

Curt Åhl, talinstruktör
LE-invaliderna r.f. i Finland

UPPSALA-JUBILEUM

Forts fr föreg sida

normalt liv betyder mycket. Så den verksamheten hoppas jag skall fortsätta.

▫ VÄSTERÅSFÖRENING BILDAS

Genom våra besök på UAS kom vi i kontakt med en nyopererad patient från Västerås. Genom den kontakten åkte Gunilla och jag till Västerås för att hjälpa till att bilda en lokalförening. Uppsala-föreningen överlämnade 200 kronor till startbidrag. När Gunilla och jag lämnade Västerås fanns det en förening och en interimstyrelse.

▫ INGENTING OMÖJLIGT

När jag tänker tillbaka är det så mycket man velat skriva om minnen från resor och kongresser, alla vänner som man fått, både när och fjärran. Men det går ju inte, och risken blir då att vi inte skulle få höra någon annans röst än undertecknads.

Det har varit en rolig tid att verka i föreningen med så underbara medlemmar, som alltid ställt upp med råd och hjälp. Ingenting har varit omöjligt! Fanns det motgångar, vilket det finns i alla sammanhang, har vi löst dem tillsammans i bästa samförstånd. Jag hoppas att den viljan skall finnas kvar i föreningen.

Det finns olika uppfattningar. En gång träffade jag en nyopererad manlig patient på öron, näsa, hals på UAS. Jag frågade om han visste att det fanns en förening för laryngopererade och svaret blev nej.

Jag talade om att det fanns en förening och informerade honom om vårt arbete. Jag undrade om han kunde tänka sig att bli medlem i föreningen. Jag fick till svar: Varför det, vad utträttar ni?

Vad skulle jag svara? Nu tänker jag svara med att ett av syftena med att organisera sig i en förening är bland annat att utgöra en kunskapsbank och en erfarenhetsbank till samhället.

Det är min förhoppning att jag kunnat vara till någon liten hjälp för laryngopererade medlemmar och deras anhöriga.

Svea Östh, studieorganisatör
Uppsala 1994.04.06



Uppskattad kongressgäst: Margareta Persson från Handikappförbundens Samarbetsorgan - som det numera heter - hälsas välkommen till Billinge hus av förbundsordförande Elof Bystedt

Stadgearbete i Laryngfonden

Till kongressens protokoll noterades att Laryngfonden, vars stadgar härstammar från tiden före det att fonden registrerades, arbetar med att ta fram nya stadgar.

Enligt nu gällande bestämmelse valde dock kongressen - dock begränsat till ett år - till Laryngfondens styrelse: Elof Bystedt, Sven Eriksson, Erik Ohlsen, Lena Bengtsson och Sven-Olof Gardelin.



FÖRENINGSNOTISER

LINKÖPING: Föreningen omvalde vid sitt årsmöte Nils Björck till ordförande. Från HCK rapporterades vid årsmötet att en utredning pågår om de konsekvenser

som neddragningarna i sjukvården innebär. Vidare informerade HCK om att man söker överta en landstingsfastighet - Missmyra - för att anlägga ett rehabcenter.

HALLAND: Vid föreningens årsmöte rapporterades att man startat en samlingsgrupp och att en anhöriggrupp kan komma igång hösten 1994. En rekreativresa planeras och en tremångrupp tillsattes för informationsverksamhet riktad till skolor, polis, brandkår, ambulans och vårdcentraler.

Föreningen bytte namn till Hallands Laryngförening.

Föreningen har under det gångna verksamhetsåret anordnat skärmställning på sjukhusen i Halmstad och Varberg samt haft personalinformation på sjukhuset i Halmstad. Två föreningsmedlemmar har medverkat i Radio Halland. Medlemsantalet vid årsskiftet var 51.

GÄVLEBORG: Gävleborgsföreningen har begärt att få vara med i Bingoalliansen, men nekats. Föreningen har nu överklagat beslutet för andra gången. Årsmötet fick rapport om förberedelserna för deltagande i Nordiska Kongressen på Island 1996. Bl.a. har insamlingsbössor inköpts och utplacerats och föreningen siktar på att starta en studiecirkel om Island.

SÖDERMANLAND: Föreningen har flyttat till nya lokaler, rapporterades vid föreningens årsmöte. Under det gångna verksamhetsåret har föreningsmedlemmar deltagit i olika arrangemang, bland annat nordiska kongressen i Finland. Vidare har ett par av föreningens medlemmar medverkat i en utbildningsdag för personal vid Nyköpings Lasarett. I den planerade verksamheten för 1994 ingår en bussresa. Fyra välbesökta medlemmöten noterades genomförda under 1993.

ÖREBRO: Föreningen noterade vid sitt årsmöte att medlemsantalet nu är 38. Ingen av medlemmarna tillhör munhåle-cancergruppen. Flera medlemsträffar har arrangerats under 1993 i såväl Örebro som Karlstad, och föreningen anser sig numera ha en ekonomi "på bra nivå".

Omfattande skolinformation har bedrivits liksom information på sjukhus och vårdskolor. Olika rehabinsatser är planerade för 1994.

Per-Arne Herbertson är föreningens ordförande, vald för 94-95.

Föreningen beslutade vid årsmötet att föreningen fortsättningsvis skall heta Laryngföreningen

GÖTEBORG: Vid föreningens årsmöte kunde konstateras att skolinformation genomförts vid sex olika skolor med mer än 200 deltagande elever. Fyra tal- och rekreationsresor har genomförts och föreningen har varit representerad i eller arrangerat sex olika kurser/konferenser.

Sjukhusbesök har bedrivits under verksamhetsåret 1993 för kontakt och information med patienter som tillhör Laryngföreningens målgrupper.

Träffar har regelbundet genomförts med opererade medlemmar liksom för anhöriga. Föreningen tillhör bl.a. ABF och HCK, men även Bingoalliansen.

STOCKHOLM: Vid föreningens årsmöte förelåg förutom valberedningens förslag på val till olika uppdrag, även personförslag framförda av föreningens ordförande, Rune Emterborn. Emterborn valdes till föreningens ordförande.

En motion till förbunds kongressen togs upp till behandling vid årsmötet, men den beslutades inte gå som föreningens utan som egen motion till kongressen.

Årsmötesprotokollet, av vilket Lary tog del, innehöll den helt felaktiga uppgiften att årsmötet, utöver ombud, även valt suppleanter för ombuden till förbundets kongress.

Det inkorrekt protokollet har senare reviderats och rättats till. Föreningsstyrelsen utsåg senare suppleanter, vilka trots att de inte valts i enlighet med stadgarna fick kongressens tillåtelse att representera som ersättare vid kongressen.

UPPSALAJUBILEUM MED TALKURS OCH MÅNGA SOM UPPVAKTADE

Laryngföreningen i Uppsala firade sitt 20-års-jubileum den 16 april på PRO:s kursgård, Gysinge. Jubiléet genomfördes i anslutning till en tal- och anhörigkurs.

Kvällen började med en välkomstdröj redan kl. 16.00 och litet information från Sven Eriksson om kvällens program. En timme senare intog vi matsalen för en tre rätters middag och mellan varmrätt och dessert genomfördes en uppvaktning från förbundet för Svea Östh som varit medlem och tidvis ordförande i föreningen alltsedan den startades. Uppvaktande var förbundsordförande Elof Bystedt som höll tal och överlämnade blommor.

Så uppvaktades föreningen av förbundet med kristallvas och blommor samt ett "litet" tal av Elof Bystedt. Eskilstunaföreningen uppvaktade med en ljusstake med ljus - ej så liten - samt tal av Per Lindell.

För Gävleföreningen talade Siv Baglien som överräckte en vattenljusstake. HCK i Uppsala och Uppsala län uppvaktade genom Lars Persson med presentkort till HCK:s tryckeri. Elise Lindqvist lämnade en pokal med blommor och talade vänligt. Telegram anlände från föreningen i Lund.

□ ÅTERBLICK OCH TACK

Svea Östh ägnade en stund åt att göra

en återblick i föreningens liv. Och mitt i allt jubilerande uppvaktades Per Lindell som dagen till ära passade på att fylla 72 år.

Rune Wiklund tackade på Uppsalaföreningens vägnar för all uppvaktning och passade också på att tacka handledarna för kursen och överlämnade en ros vardera till Gunilla, Gunn-Marie och Lena. Han glömde heller inte kökets insatser för trivselen vid sammankomsten.

□ SÅNG, MUSIK, historier

Bussgänget från Tierp tog över och det blev en dryg timme med sång, musik och historier och därefter en stunds dans.

Birgitta

Intressant från Linköpingsföreningens Rehab-kurs:

Talventilen förkortar rehavtiden avsevärt

Totalt 38 deltagare räknades in till Linköpingsföreningens Rehabkurs (Hotell Ekoxen i april). 18 av deltagarna var opererade, övriga anhöriga. Plus en logoped, strålbehandlingsassistent och några sjuk- och undersköterskor från Universitetssjukhuset Linköping.

Två helt nya medlemmar återfanns bland deltagarna: Britt-Marie och Tony, och de smälte mycket lätt in i gänget. Först bland föreläsarna: Docent Jan Lundgren (ÖNH, US) som talade om behandling och rehabilitering vid struphuvuds- och munhålecancer. Docent Lundgren har förmågan att framföra sina saker på ett sådant sätt att alla förstår. Det är därför mycket givande att som lekman få ta del av hans information.

□ TALVENTILEN EN REVOLUTION

Föreläsaren behandlade läget i dag och

vilka framtidsutsikter som finns, dels för behandling av en konstaterad cancer och dels eftervården och rehabiliteringen.

Han framhöll vilken revolution som talventilen innebär. Rehabiliteringen kan förkortas från år till någon eller några månader, vilket undertecknad kan skriva under på.

Första dagens program avslutades med ett program där mun- och tandvård för strålbehandlade berördes. Medverkande kring detta tema var tandsköterskorna Margareta och Kerstin från sjukhustandvården US.

Under hela dagen fanns Gibecks representanter, Eva von Krusenstierna och Hans-Erik Strand med oss och vi hade möjlighet få veta mera om Stom-Vent.

Efter middag bjöd Eva von Krusenstierna på ett festligare inslag och berättade samtidigt om sina erfarenheter från en stor cancerkonferens i Au-stralien, och till denna rapport förekom bildvisning.

Lördagsprogrammet inleddes kring tema omvårdnadsaspekter. Bitr. avdeln.föreståndare Kerstin Karlsson och sjuksköterskan Senja Sigefjord redogjorde för sina erfarenheter när det gällde att ta hand om oss före och efter operation. De visade vilka hjälpmedel som finns och vi fick tillfälle ställa frågor

□ KURATOR INTRODUCERADES

Den nya kuratorn på ÖNH-US, Marie Fernström, presenterade sig och sin bakgrund. Hon talade om krisreaktioner som uppträder när man får "domen" - och jag är säker på att det var fler än jag som kände igen reaktionerna

□ GRUPPDISKUSSIONER

Under lördagens gruppdiskussioner togs fyra frågor upp bl.a. informationen

Minst sagt uppmärksamma deltagare på Linköpingskonferens



före det man fick beskedet, bemötandet, vård och rehabilitering samt stöd.

Vid redovisningen av gruppdiskussionerna var grupperna ganska eniga om vad som kan förbättras.

Bl.a. kom det fram förslag om att någon form av informationsblad borde tas fram om vilka komplikationer som kan uppträda när man lämnat sjukhuset.

▫ SÖNDAG OM RÖSTREHABILITERING

Efter en onödigt tidig söndagsfrukost startade sista kursdagen med chefslogopeden Christina Danbolt, talvårdsavdelningen US, som tog upp frågor om röstrehabilitering, sväljproblem och hjälpmedel. Också hon talade om de framsteg som röstventilen betytt med mycket kortare rehabiliteringstider.

Och till sist: Ett stort tack till Ann-Britt och Karl-Erik Eriksson samt "Ola" Gardelin för mycket bra jobb med en mycket bra kurs.

*Kjell Andersson
Finspång*

HALLÄNNINGAR I HUVUDSTA'N

I höstas fick vår huvudstad celebret besök av ett gäng nöjeslystna hallänningar. Det vill säga Hallands Laryngförening, som tog sig en nöjesträpp - fredag till söndag - till Stockholm. En resa som blev kort och intensiv, men därför inte händelselös. Tvärtom.

Den innehöll det mesta, och redan första kvällen gjorde man ett teaterbesök och såg Galenskaparnas "Grisen i säcken". Bra start för skratt och fnitter.

Lördagsförmiddagen ägnades hängivet åt shopping. Om detta hör hemma under rubriken nöjen, råder det delade meningar, särskilt som resenärerna var både män och kvinnor. Alla män älskar som bekant inte att springa ut och in i små butiker. Särskilt inte i de exklusiva, hur nu det kan komma sig? Men de höll ut...

Lördagseftermiddagen omhändertogs hallänningarna av den suveräne guiden Rune Lemon, som pr buss guidade en stadsrundtur. Men dessförinnan besök med lunch i Globen. Och som avslutning ett besök i Stadshuset som hade "öppet hus". Om det nu var för hallandsbesökarnas skull, skall vi låta vara osagt. Men öppet var det och vi kunde stilla vår nyfikenhet.

På lördagskvällen var man återigen nöjeslyst och sugen på ett gott skratt. Vad passade då bättre än att besöka Cirkus för att njuta av Bosse Parneviks show.

En weekend går som bekant fort - så även denna - och snart var det söndag och dags för hemfärd. Också den ett minne: Vid Vätterns strand stannade bussen för mat- och vätskekontroll för

passagerarna. Vem detta stopp blev mest minnesrikt för förtäljer inte historien För personalen på Warpa Skans eller oss? Där gick vi loss på "buffén" som om vi aldrig sett mat förut - och här fanns massor.

Mätta och nöjda och allt för trötta för att avge rapport sträckan Huskvarna - Halmstad vill vi nu framföra vårt tack till hela Stockholm, liksom till bussens Tore Jönsson som tog väl hand om oss, även om vi emellanåt var "litet" förvirrade. Alltså: Ett stort tack från oss genom

Svea Andersson, Halmstad

- Nils Björck, Linköping, gratulerades på sin 70-årsdag i förra numret av Lary. Det var litet sent påtänkt, eftersom han fyllde 75. Men genom sitt aktiva arbete i Linköpingsföreningen skulle vi egentligen ha talat om betydligt lägre ålder...

En ny lag om förbättrad närståendepenning har utlovats. Den medför att rätten att erhålla ersättning för vård av anhörig från årsskiftet skall komma att gälla 60 dagar (nu 30).

Närståendepenningen blir 80 procent av sjukpenninggrundad inkomst.

Stödet utgår för vård av svårt sjuk anhörig i hemmet eller på sjukhus.

TACK Med anledning av vårt 20-årsjubileum vill vi framföra ett tack för gåvor, telegram och uppvaktningar till Laryngförbundet och dess föreningar i Eskilstuna, Gävle, och Lund samt HCK i Uppsala kommun och län, liksom privatpersoner.
*Uppsala Laryngförening
Styrelsen.*

Nu är det dags igen för en utbildnings- och aktivitetshelg på den vackra Rosenön !

Kursen är öppen för munhålecancceropererade och laryngektomerade samt anhöriga. Temat är precis som förra gången MAT och MOTION. Kursen äger rum under helgen den 30 september till 2 oktober, från fredag eftermiddag till söndag lunch.

Syftet med helgen är att ge opererade och anhöriga möjlighet att inhämta kunskap samt utbyta erfarenheter med varandra vad gäller de områden som är viktiga i rehabiliteringsprocessen. Under helgen medverkar därför dietister, kurator, logoped, läkare och sjukgymnast.

Helgen innehåller korta föreläsningar blandat med matlagning, samtalsgrupper, promenader, avslappning och lätt gymnastik. Tillgång till simbassäng och bastu finns också för den som vill ta sig ett dopp. Vi anordnar även en tipspromenad runt den natursköna Rosenön samt olika kvällsaktiviteter.

Det blir alltså tre aktiva och lärorika dagar. Vill Du ta det lite lugnare så går det också bra, Du väljer själv att deltaga på det som Du är intresserad av.

Vi har begränsat antalet deltagare till ca 25 st och om det blir fler som anmäler sig så kommer vi att i första hand välja ut de deltagare som har problem med att äta eller som är i stort behov av att få hjälp i sin rehabilitering.

Pris: 250 kr/pers. I priset ingår mat och logi i dubbelrum samt transport från kansliet i Bergshamra till och från Rosenön. Kursavgiften betalas senast 1 augusti på Laryngförbundets postgiro 85 17 54 - 2. Skriv då på talongen att det gäller aktivitetshelgen på Rosenön.

Frågor besvaras av Gun-Marie Larsson eller Marie Säfström, tel 08-655 83 20. OBS! Under juli månad är kansliet stängt.

Hjärtligt välkomna !

Anmälningskupong

Namn:

Jag är: munhålecancceropererad laryngektomerad

Har Du problem med att äta och i så fall hur?

Anhörigs namn:

Adress: Postnr:

Telefonnr:

Anmälningskupongen skall insändas till: "Rehab", Laryngförbundets kansli, Barks väg 14, 170 73 Solna senast den 1 augusti. *Anmälan är bindande!*

**Här är programmet för
de bra matdagarna,
motionen och mycket mera
på Rosenön 30 sept-2 okt.
Läs mera på föregående sida!**

**Preliminärt program Rosenön
Rehabiliteringshelg 30 september - 2 oktober 1994**

Freddag eftermiddag - 30 september

kl 11.30 Samling på kansliet i Bergshamra för avresa med buss till Rosenön

kl 13.00 Kaffe med smörgås, youghurt

kl 14.00 Presentation, inledning

kl 14.30 Näringslära - Lena Martin

kl 15.10 Kaffepaus

kl 15.30 Sjukgymnastik, munhåla - Maria Wahlström

kl 15.30 Kost, laryng - Ann-Charlotte Skedebäck

kl 16.00 Tipspromenad

kl 18.30 Samling inför middag

kl 19.00 Middag (med alternativ kost)

Lördag förmiddag - 1 oktober

kl 9.00 Vattengymnastik/Promenad

kl 10.15 Sjukgymnastik, laryng - Maria Wahlström

kl 10.15 Kost, munhåla - Ann-Charlotte Skedebäck

kl 11.15 Matlagning med två dietister

kl 12.30 Lunch

Lördag eftermiddag - 1 oktober

kl 14.00 Tal- och röstrehabilitering, laryng - logoped

kl 14.00 Medicinska frågor, munhåla - läkare

kl 15.15 Kaffepaus med mellanmål

kl 15.45 Tal- och röstrehabilitering, munhåla - logoped

kl 15.45 Medicinska frågor, laryng - läkare

kl 17.00 Avslappning, bastu etc.

kl 19.00 Middag (med alternativ kost)

Söndag förmiddag - 2 oktober

kl 9.15 Gymnastik, avslappning - Maria Wahlström

kl 9.15 Hur känns det att delta i samtalsgrupp? - Gun-Marie Larsson

kl 11.00 Hjälpmedel

kl 11.00 Matlagning munhåla

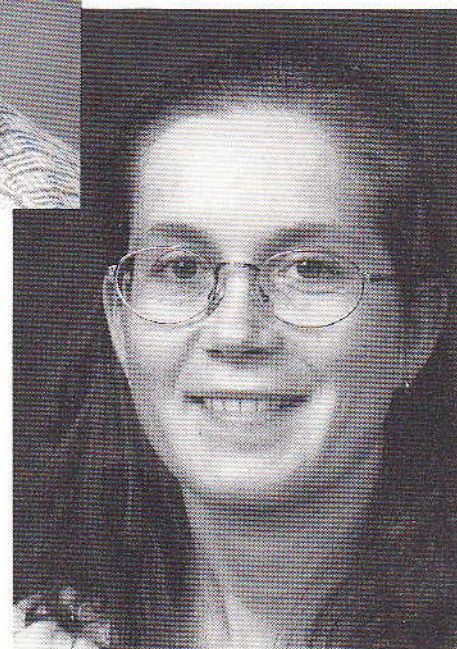
kl 12.30 Avslutning

kl 13.00 Lunch

kl 14.00 Hemresa med buss till kansliet i Bergshamra



Lena Martin



Ann-Charlotte Skedebäck

Plats
för
porto

"Rehab"

Svenska Laryngförbundet

Barks väg 14

170 73 Solna